

آگاهی، اعتماد، مشارکت شهروندان مسئول

مؤلف:

سید مهدی محمدی

انتشارات سروش سپهر

۱۳۹۶

سرشناسه: محمدی، سیدمهدی، ۱۳۴۴
عنوان و نام پدیدآور: آگاهی، اعتماد، مشارکت شهروندان مسئول / مولف سیدمهدی محمدی.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات سروش سپهر، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری: ۹۱ ص.: مصور (بخشی رنگی).: ۱۴/۵ X ۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۳۰۳-۹-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: واژه نامه.

موضوع: شهروندان -- راهنمای آموزشی
Civics -- Study and teaching : موضوع
موضوع: شهروندان -- ایران -- راهنمای آموزشی
Civics -- Study and teaching-- Iran : موضوع
رده بندی کنگره: ۱۳۹۶
رد بنده: ۳۰۷/۷، ۷
شماره تابشنامه ملی: ۵۰۳۲۲۰۳

- * آگاهی، اعتماد، مشارکت شهروندان مسئول
- * مؤلف: سید مهدی محمدی
- * ویراستار: محمدطاهر ابراهیمی اوریمی
- * صفحه آر: زهرا اشرفی
- * طرح جلد: زهرا اشرفی
- * شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۳۰۳-۹-۱
- * نوبت چاپ: چاپ اول-۱۳۹۶
- * تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
- * تعداد صفحات: ۹۲ صفحه
- * قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان
- * حق چاپ برای ناشر محفوظ است.
- * تلفن: ۰۹۱۲۸۲۷۰۱۹۵-۰۶۶۴۳۶۵۰۶

Email:soroushesepehr 94 @gmail.com

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۱۳	اهمیت پرداختن به موضوع شهروندی
۱۷	فصل اول: انسان و شهرنشینی
۱۸	شهرها چگونه به وجود آمدند؟
۲۴	شکای بیره قانون
۲۸	بازارها چگونه به وجود آمدند؟
۲۹	رشد شهرها و شکل گیری نظام‌های عصر جدید
۳۱	اهمیت نظم و انضام در رایا، قوانین
۳۳	فصل دوم: اداره شهرها
۳۴	شهر را چه کسانی اداره می‌کنند؟
۳۴	الف: فرمانداری
۴۱	ب: شورای اسلامی شهر
۴۶	ج: شهرداری
۵۳	فصل سوم: شهروندی چیست؟ شهروند کیست؟
۵۴	مفهوم شهروند و حقوق شهروندی
۵۸	مسئولیت‌های شهروندی
۷۰	ویژگی‌های یک شهروند خوب
۷۳	روش‌های یک شهروند خوب بودن
۷۶	مبانی حقوق شهروندی
۸۷	سخن آخر
۸۹	پوست

پیشگفتار

برای یک شهروند خوب بودن بیش از هر چیز باید انسان خوبی بود؛ کسی که پای بند اصول اخلاقی است و در هر شرایطی ارزش های انسانی را زیر پا نمی گذارد.

در نیای مدرن، 'روز متفکران' جوامع مختلف، در پی دست یابی به برنامه هایی هستند

که بتوانند شهروندانی آگاه، دارای حس مسئولیت و همکاری تربیت کنند. متفکران جامعه شناسی و انسان شناسی بر این عقیده اند که تعلیم حقوق شهروندی بایستی از مدارس و سنین کودکی شروع شود تا انسان هایی آشنا به حقوق فردی و اجتماعی و آگاه به مسئولیت ها و تکالیف خود در قبال دیگران، تربیت شوند. بنابراین آموزش و پرورش می تواند نقش به سزایی در ساختن شهروندان آگاه و مسئولیت پذیر داشته باشد.

یک شهروند قبل از هر چیز در جامعه ای که زندگی می کند در محدوده ی جغرافیایی کشوری که سکونت دارد، بایستی با ساختارهای حکومتی و نحوه اداره کشور و قوانین حاکم بر آن آشنا باشد تا بداند از چه حقوقی برخوردار است و حکومت چه مسئولیت هایی در قبال او دارد و در مقابل، او چه مسئولیت هایی در قبال حکومت و کشور دارا می باشد.

هزار و چهارصد سال قبل که هنوز حقوق شهروندی شناخته شده نبود و حکومت های

استبدادی و خودکامه، تنها به میل و اراده خود بر مردم حکم می‌راندند و در واقع هیچ حقی برای ملت‌های خود قائل نبودند، امیر مؤمنان حضرت علی (ع) به شیواترین و محکم‌ترین شکل حقوق شهروندی را به فرمانروایان بلاد اسلامی از جمله مالک اشتر یادآوری می‌کند و بارها و بارها بر تکالیف و مسئولیت حاکمان د. ببال مردم و بالعکس تأکید می‌فرماید و به جرأت می‌توان این فرامین را در «صحیح البلاغه» اولین منشور حقوق شهروندی در جهان دانست.

برابر این ما به عنوان شیعیان آن امام همام چه در مقام مسئولین حکومتی و چه به عنوان شهروندان سیاسی دستورات و فرامین آن حضرت را در تأمین و تثبیت حقوق شهروندی سرلوحه کار خود قرار می‌دهیم.

اما ببینیم حقوق و تکالیف شهروندی چیست؟

به محض این که فردی به عنوان شهروند شناخته شد حقوق و تکالیفی در زمینه‌های مختلف از جمله روابط کار، روابط اقتصادی، مالکیت، شهرسازی، سیاسی، اجتماعی، خانوادگی و... باید برای وی تأمین گردد. قانون‌گذار متعهد به حمایت از وی در مسایل مذکور می‌باشد و قوانین نیز باید به جهت تأمین این حقوق تدوین گردد.

تبعیت از این قوانین و حمایت قانون از افراد جامعه باعث بهبود زندگی شهروندان خواهد شد. حقوق شهروندی شهروندان را می‌توان در قالب حقوق مدنی و سیاسی و حقوق اقتصادی و اجتماعی بررسی نمود.

حقوق مدنی و سیاسی شامل: حق انتخاب کردن و انتخاب شدن در

چهارچوب قوانین، حفظ کرامت انسانی که در مبانی دینی و مذهبی جایگاه خاصی دارد، حق گواهی دادن در مراجع رسمی و... می باشد.

حقوق اقتصادی و اجتماعی شامل: حق برخورداری از فرصت های برابر

شغل، تأمین حداقل های مورد نیاز زندگی از جمله خوراک، پوشاک و مسکن مناسب، آموزش، ورزش رایگان، حق تحصیل در مقاطع عالی و... است.

اما مسئولیت ها و تکالیف شهروندان در دو حوزه تعریف می شود:

۱- مسئولیت های اجتماعی: در این نوع مسئولیت افراد به صورت گروهی

در جهت پیشبرد اهداف یک جامعه هم فکری و همکاری می کنند مانند: انجمن اولیاء و مربیان، سازمان های غیردولتی و مردمی، مشارکت در هیئت های حل اختلاف و مشارکت در پروژه های اجتماعی.

۲- مسئولیت های فردی: بارزترین مسئولیت فردی احترام به قوانین و

حقوق دیگران می باشد. بنابراین هر شهروند بایستی از قوانین عمومی و خصوصی کشور، مطلع باشد. از دیگر مسئولیت های فردی رأی دادن، خالصت در آراش، پرداخت مالیات و عوارض و... است.

یک شهروند خوب به سلامت خود نیز اهمیت می دهد؛ زیرا بیماری و

ضعف جسمانی نه تنها باعث آزار خود فرد می شود، بلکه دیگران را نیز می آزارد. بنابراین فرد بایستی با دوری از رفتارهای مخرب و رعایت تغذیه مناسب و ورزش،

مراقب سلامت و بهداشت خود باشد.

آنچه که در این گفتار مختصراً بیان شد، جهت آشنایی نوجوانان و جوانان با حقوق و مسئولیت‌های شهروندی بود و این که بدانند هر چه مردم به تکالیف و حقوق خود و قوانین آگاهی بیشتری داشته باشند، باعث ایجاد جامعه‌ای پیشرفته و مآرین شده و آرامش، رفاه، شادابی و سلامت روان به جامعه تزریق خواهد شد.

در سطور پیشین به ضرورت آشنایی شهروندان به ساختار حکومتی اشاره کردیم؛ لذا در این کتاب برای آشنایی نوجوانان و جوانان به طور مختصر به ساختار اداری شهر پرداخته، حقوق و مسئولیت‌های شهروندان را یادآور شدیم.

امیدواریم در حوزه‌های مختلف به خصوص آموزش و پرورش حتی به صورت یک واحد درسی در زمینه آموزش شهروندی توجه ویژه‌ای مبذول گردد تا سنگ بنای جامعه‌ای سالم و شکوفایی‌ریز گردد.